

AKTUALNOŚĆ „ORĘDZIA WIEKU”

Wprowadzenie

Objawienia w Fatimie są wyjątkowe w historii objawień i jedyne tego rodzaju w objawieniach maryjnych, gdyż rzeczywistość, której dotyczą, jest niepowtarzalna w dziejach ludzkości. Jan Paweł II w 1982 r. uczył: „To orędzie jest dziś jeszcze bardziej aktualne i bardziej naglące niż kiedykolwiek”². A 13 maja 1982 r. w Fatimie, mówiąc o wskazówkach fatimskiego zegara, powiedział: „z końcem stulecia zbliżają się [one] do godziny wypełnienia”³. Również papież Benedykt XVI 13 maja 2010 r. w Fatimie stanowczo się wypowiedział: „Łudziłby się ten, kto sądziłby, że prorocka misja Fatimy została zakończona...”⁴. I dalej papież: „oby te siedem lat, które dzielą nas od stulecia objawień, przyspieszyło zapowiadany triumf Niepokalanego Serca Maryi ku chwale Trójcy Przenajświętszej”⁵. Jednakże słowa kard. Josepha Ratzingera⁶, ówczesnego prefekta Kongregacji Doktryny Wiary za pontyfikatu Jana Pawła II, jakie napisał w 2000 r. w swoim komentarzu do objawień fatimskich: „Fatima nie pozwala zaspokoić ciekawości. Ona jest zachętą do modlitwy i wezwaniem do pokuty i nawrócenia”, są doskonałym streszczeniem orędzia fatimskiego.

Niniejszy artykuł naukowy jest kolejną próbą spojrzenia na „orędzie wieku”, jak nazwał fatimskie objawienia papież Jan Paweł II, ale w świetle jego ciągłej aktualności.

¹ Ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US, prodziekan Wydziału Teologicznego US, kierownik Katedry Historii Kościoła i Patologii na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego, zajmuje się historią Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim i Środkowym Nadodrzu, redaktor naczelny czasopisma *Kościół nad Odrą i Bałtykiem* i *Colloquia Theologica Ottoniana*. Adres do korespondencji: 71-459 Szczecin, ul. Papieża Pawła VI nr 2; e-mail: gwejman@knob.pl.

² Wincenty Łaszewski, *7 dni Fatimy* (Radom: Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, 2009), 26–27.

³ Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 26–27.

⁴ Timothy Tindal-Robertson, *Krew i nadzieja. Orędzie fatimskie w nauczaniu papieży* (Szczecinek: Wydawnictwo Fundacja Nasza Przyszłość, 2012), 194.

⁵ Cristina Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, tłum. Agnieszka Zielińska (Kraków: Wydawnictwo Esprit, 2014), 36.

⁶ Kongregacja Nauki Wiary, „Orędzie fatimskie”, *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 40–42; „«Tajemnica» fatimska. Pierwsza i druga część «Tajemnicy» w wersji przedstawionej przez Siostrę Łucję w «Trzecim wspomnieniu» z 31 sierpnia 1941 r., przeznaczonym dla biskupa Leirii–Fatimy” (tekst oryginalny i tłumaczenie), *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 42–43; „Trzecia część «Tajemnicy»” (tekst oryginalny i tłumaczenie), *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 43–44; „Wyjaśnienie «Tajemnicy». List Jana Pawła II do Siostry Łucji” (tekst oryginalny i tłumaczenie), *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 45; „Rozmowa z Siostrą Marią Łucją od Jezusa i od Niepokalanego Serca”, *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 45–46; „Oświadczenie Jego Eminencji kard. Angelo Sodano, Sekretarza Stanu Jego Świątobliwości”, *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 46–47; Joseph Ratzinger, „Komentarz teologiczny”, *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 47–51.

1. Świat przed Fatimą

Lata 1914–1918 to jeden z najczarniejszych okresów, o jakich będzie pamiętał świat, a szczególnie narody Europy. Najpotężniejsze państwa zmagaly się w ludobójczej I wojnie światowej, która pochłonęła miliony ofiar. Nadto w październiku 1917 r. wybuchła rewolucja bolszewicka w Rosji, która z czasem przekazała i narzuciła dużej części ludzkości zasady ateizmu wraz z prześladowaniami religijnymi i zaprzeczeniem wartości duchowych człowieka⁷.

A Portugalia?⁸ Ludność Portugalii składała się w większości z prostych wieśniaków, uczciwych i pracowitych, lecz pod względem materialnym ubogich. W sprawach religii bogaci siali nienawiść i nakłaniali do prześladowań Kościoła. Kiedy 5 października 1910 r. wypędzono króla, a rządy przejęła masoneria, Kościół katolicki doznawał wielkiego prześladowania⁹. Już w 1911 r. Alfonso Costa, szef rządu, zatwierdzając ustawę o całkowitym rozdzieleniu Kościoła i państwa, powiedział: „Dzięki tej ustawie, kiedy przeminą dwa następne pokolenia, w Portugalii katolicyzm będzie już całkowicie wyeliminowany”. Dzieciom w szkołach kazano maszerować z napisami: „Ani Boga, ani religii”¹⁰.

Papież Benedykt XV (1914–1922), wiedząc, że wszystkie wysiłki, by wynegocjować pokój na świecie, spełzły na niczym, skierował do całego katolickiego świata list pasterski, datowany na 5 maja 1917 r. Wzywał w nim wszystkich wierzących do żarliwej modlitwy o pokój. Prośba ta miała być zanoszona do Najświętszego Serca Pana

⁷ Kiedy Włodzimierz Iljicz Lenin po dziesięciu latach spędzonych za granicą – poszukiwany zresztą przez carską policję – 20 października 1917 r. po kryjomu wrócił do Petersburga, od razu doprowadził partię do zdobycia władzy. I tak zaczęły się wzmożone ataki na wartości ludzkie, w myśl wprowadzonych w Rosji zasad ideologii komunistycznej.

⁸ Portugalia jest „Ziemią Świętej Maryi”. Kraj ten został Jej powierzony już ok. 1142 r. W 1640 r. w Vila Viçosa została ukoronowana figura Maryi, a 20 października 1646 r. król Jan IV ogłosił Ją Królową Portugalii i u Jej stóp złożył swoją koronę; później żaden król ani królowa nigdy nie nosili korony. Leonard Głowacki, *Podjąć wciąz na nowo fatimskie orędzie* (Warszawa: Wydawnictwo Sióstr Loretanek, 2013), 129.

⁹ Popularne było hasło propagandowe: „Król umarł. Bóg umarł”. Nowy rząd od razu wprowadził liberalne prawo, np. zalegalizował rozwody. Tylko w pierwszych dniach republiki zniszczono 20 świątyń i obrabowano 100 kolejnych, jeszcze z końcem 1910 r. dokonano napaści na ok. 100 kapłanów, a 15 zamordowano. Nowe władze Portugalii przejęły na rzecz państwa szkoły i ośrodki dobroczynne, a cały majątek kościelny, w tym świątynie i kaplice, znacjonalizowano. Zakazano nauki religii w szkołach. Wszystkie zakony wydalono z granic Portugalii. Księżom zabroniono urządzania procesji i noszenia szat duchownych poza obszarem kościoła. Kardynałowi patriarsze Lizbony dano 5 dni na opuszczenie miasta i zakazano mu powrotu. Księża i osoby religijne uciekli do Francji i innych krajów. Niektórzy klęczeli w Lourdes i modlili się do Matki Bożej o pomoc ich nieszczęsnemu krajowi, kiedyś dumnemu, nazywającemu się „krajem Matki Bożej”. Zobacz: Manuel Nunes Formigão, (Visconde de Montelo), *Fatima w relacjach naocznego świadka. Świadectwo opiekuna duchowego dzieci z Fatimy* (Kraków, 2017), 13; Paul Kramer, Redakcja Stowarzyszenia Misjonarzy: Andrew Cesanek, Mark Fellows, Christopher Ferrara, Nicholas Gruner, Gregory Hesse, John Vennari, *Ostatnia bitwa szatana (The Devil's Final Battle)*, tłum. Ola Gordon (Fatima: The Fatima Center, 2002), 30.

¹⁰ Stanisław Maria Kałdon, *Fatimska moc nadziei* (Kraków: Wydawnictwo M, 2013), 23–24.

Jezusa za wstawiennictwem Matki Miłosierdzia. Jednocześnie papież polecił, by do Litanii Loretańskiej dodano wezwanie: „Królowo Pokoju – módl się za nami”. Osiem dni później, 13 maja, Matka Najświętsza ukazała się małym pastuszkom w miejscu nazwanym przez tamtejszych mieszkańców Cova da Iria – Dolina Pokoju¹¹.

2. Fatima – przesłanie

Tak zaczęły się objawienia Maryi¹². W Fatimie Bóg¹³ ostrzegął ludzkość przez Królową Pokoju: „Grzechy świata są zbyt wielkie, ludzie muszą przestać obrażać Boga i prosić o wybaczenie za swe grzechy, jeśli świat ma odnaleźć jedność i pokój”¹⁴. Zatem orędzie Fatimskie, przekazane nam za pośrednictwem trojga fatimskich dzieci: 10-letniej Łucji dos Santos oraz jej kuzynów 7-letniej Hiacynty i 9-letniego Franciszka Marto¹⁵, nakłania ludzkość do nawrócenia, aby w ten sposób uchronić świat przed katastrofą, a dusze grzeszników przed potępieniem wiecznym.

13 lipca 1917 r. Maryja pokazała dzieciom wizję piekła¹⁶ (pierwsza tajemnica fatimska) i powiedziała, że dużo dusz tam idzie. Jako ratunek dla grzeszników Maryja wskazała na: 1. Poświęcenie Rosji¹⁷ – z powodu szerzenia ideologii komunistycznej

¹¹ Tindal-Robertson, *Krew i nadzieja*, 26–27.

¹² Poprzedziły je objawienia Anioła Pokoju, nazywanego się także Aniołem Portugalii, zobacz: Marcello Stazione, *Anioł z Fatimy* (Kraków: Wydawnictwo AA, 2015), 254; Wincenty Łaszewski, *Fatima stuletnia tajemnica. Nowo odkryte dokumenty 1915–1929* (Warszawa: Wydawnictwo Fronda, 2015), 36–76.

¹³ Orędzie fatimskie uświadamia nam podstawową prawdę, że Bóg żywy istnieje i interesuje się naszym życiem oraz że Niebo jest naszą ojczyzną. Łucja wspomina ten wyjątkowy moment spotkania z Matką Bożą: „Ujrzeliśmy na skalnym dębie Panią w białej sukni, promieniującą światłem jaśniejszym od słońca. Byliśmy tak blisko, że znajdowaliśmy się w obrębie światła, które Ją otaczało lub którym Ona promieniowała, mniej więcej w odległości półtora metra”. Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 43.

¹⁴ Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 42.

¹⁵ Aleksandra Murzańska, *Siostra Łucja* (Kraków: Dom Wydawniczy Rafael, 2012); rozdział 16 poświęcony jest Franciszkowi, a rozdział 17 – Hiacyncie; Benoit Bemelmans, *Błogosławiona Hiacynta z Fatimy. Cierpieć dla zbawienia grzeszników*, tłum. Anna Wojdanowska (Kraków: Instytut im. Ks. Piotra Skargi, 2010).

¹⁶ Siostra Łucja wspomina: „Pani Nasza pokazała nam morze ognia, które wydawało się znajdować w głębi ziemi, widzieliśmy w tym morzu demony i dusze jakby były przezroczystymi czarami lub brunatnymi żarzącymi się węgielkami w ludzkiej postaci. Unosiły się w pożarze, unoszone przez płomień, które z nich wydobywały się wraz z kłębam dymu. Padały na wszystkie strony jak iskry w czasie wielkich pożarów, bez wag, w stanie nieważkości, wśród bolesnego wycia i rozpaczliwego krzyku. Na ich widok można by ogłupieć i umrzeć ze strachu. Demony miały straszne obrzydliwe kształty wstrętnych, nieznanych zwierząt. Lecz i one były przejrzyste i czarne. Ten widok trwał tylko chwilę. Dzięki niech będą Matce Najświętszej, która nas przedtem uspokoiła obietnicą, że nas zabierze do nieba (w pierwszym widzeniu). Bo gdyby tak nie było, sądzę, że bylibyśmy umarli z lęku i przerażenia”. *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, zebrał o. Ludwik Kondor SVD, t. 1 (Fatima, 2000), 126.

¹⁷ Rzeczywiście, kilka lat przed upadkiem Związku Radzieckiego ateistyczny komunizm miał pod swym czerwonym sztandarem geograficzną połowę świata (23 kraje). Wszędzie, gdzie się pojawił, rozpoczynał krwawe prześladowania, przede wszystkim atakując Kościół. W samym ZSRR i Chinach liczba jego ofiar przekroczyła 60 mln. Z 80 tys. świątyń prawosławnych istniejących w 1914 r. na świecie (48 tys. w Rosji) w 1984 r. zostało tylko 7,5 tys.; z 58 seminariów – pozostały tylko 3, a liczba wiernych zmalała z ponad

– Niepokalanemu Sercu Maryi; 2. Wprowadzenie w Kościele nabożeństwa pięciu pierwszych sobót miesiąca¹⁸; 3. Codzienny Różaniec św.¹⁹ i 4. Czynienie pokuty²⁰.

100 mln do 80 tys. np. w 1922 r. w Związku Radzieckim zamordowano ok. 8,1 tys. mnichów i mniszek, a 66 biskupów ze 130 znalazło się na wygnaniu. Zobacz: Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 67.

¹⁸ „Widzieliście piekło, do którego idą dusze biednych grzeszników. Aby je ratować, Bóg chce rozpowszechnić na świecie nabożeństwo do mego Niepokalanego Serca. Jeżeli zrobi się to, co wam powiem, wielu zostanie przed piekłem uratowanych i nastanie pokój na świecie. Wojna zbliża się ku końcowi, ale jeżeli ludzie nie przestaną obrażać Boga, to w czasie pontyfikatu Piusa XI rozpocznie się druga wojna, gorsza. Kiedy pewnej nocy ujrzycie nieznanne światło, wiedźcie, że jest to wielki znak od Boga, iż zbliża się kara na świat za liczne jego zbrodnie. Będzie wojna, głód, prześladowanie Kościoła i Ojca Świętego. Aby temu zapobiec, przybędę, by prosić o poświęcenie Rosji memu Niepokalanemu Sercu i o Komunię św. wynagradzającą w pierwsze soboty. Jeżeli moje życzenia zostaną spełnione, Rosja nawróci się i nastanie pokój. Jeżeli nie, bezbożna propaganda rozszerzy swe błędne nauki po świecie, wywołując wojny i prześladowanie Kościoła. Dobrzy będą męczennicy, Ojciec Święty będzie musiał wiele wycierpieć, różne narody zginą. Na koniec moje Niepokalane Serce zatryumfuje i przez pewien czas zapanuje pokój na świecie. W Portugalii będzie zawsze zachowany dogmat wiary”. *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, t. 1, 184–185.

Pierwsze dwie części tajemnicy zostały ujawnione przez Siostrę Łucję 31 sierpnia 1941 r. i ogłoszone publicznie w 1942 r. Trzecia część, spisana 3 stycznia 1944 r., została ogłoszona 26 czerwca 2000 r.

„Po dwóch częściach, które już przedstawiłam, zobaczyliśmy po lewej stronie naszej Pani nieco wyżej Anioła trzymającego w lewej ręce ognisty miecz; iskrząc się, wyrzucał języki ognia, które zdawało się, że podpala świat; ale gasły one w zetknięciu z blaskiem, jaki promieniował z prawej ręki Naszej Pani w jego kierunku. Anioł, wskazując prawą ręką ziemię, powiedział mocnym głosem: «Pokuta, Pokuta, Pokuta»! I zobaczyliśmy w nieogarnionym świetle, którym jest Bóg, coś podobnego do tego, gdy widzi się osoby w zwierciadle, kiedy przechodzą przed nim, Biskupa odzianego w biel – mieliśmy poczucie, że jest to Ojciec Święty. Widzieliśmy wielu biskupów, kapłanów, zakonników i zakonnice wchodzących na stromą górę, na której szczycie znajdował się wielki krzyż zbity z nieociosanych belek, jak gdyby z drzewa korkowego pokrytego korą. Ojciec Święty, zanim tam dotarł, przeszedł przez wielkie miasto w połowie zrujnowane i na poły drżący, chwiejnym krokiem, udręczony bólem i cierpieniem, szedł, modląc się za dusze martwych ludzi, których ciała spotykał na swojej drodze; doszedłszy do szczytu góry, klęcząc u stóp wielkiego krzyża, został zabity przez grupę żołnierzy, którzy kilka razy ugodzili go pociskami z broni palnej i strzałami z łuku i w ten sam sposób zginęli jeden po drugim inni biskupi, kapłani, zakonnicy i zakonnice oraz wiele osób świeckich, mężczyzn i kobiet różnych klas i pozycji. Pod dwoma ramionami krzyża byli dwaj Aniołowie, każdy trzymający w ręce konewkę z kryształu, do których zbierali krew męczenników i nią skraplali dusze zbliżające się do Boga”. Głowacki, *Podejmować wciąż na nowo fatimskie orędzie*, 87.

Na koniec Maryja powiedziała: „Kiedy odmawiacie różaniec, mówcie po każdej tajemnicy: «O mój Jezu, przebacz nam nasze grzechy, zachowaj nas od ognia piekielnego, zaprowadź wszystkie dusze do nieba, dopomóż szczególnie tym, którzy najbardziej potrzebują Twego miłosierdzia»”. *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, t. 1, 185.

¹⁹ Maryja w Fatimie prosiła o codzienny różaniec św.: „Odmawiajcie codziennie różaniec, aby uzyskać pokój dla świata i koniec wojny” (13.05.1917); „Chcę (...) żebyście codziennie odmawiali różaniec” (13.06.1917); „Chcę (...) żebyście nadal codziennie odmawiali różaniec” (13.07.1917); „Chcę, abyście nadal (...) odmawiali codziennie różaniec” (19.08.1917); „Odmawiajcie w dalszym ciągu różaniec, żeby uprosić koniec wojny” (13.09.1917); „Trzeba w dalszym ciągu codziennie odmawiać różaniec” (13.10.1917). W październiku Maryja powiedziała, że jest Matką Bożą Różańcową. Głowacki, *Podejmować wciąż na nowo fatimskie orędzie*, 70–123.

²⁰ 13 maja 1917 r. Matka Boża mówiła do dzieci – Łucji, Franciszka i Hiacynty: „Czy chcecie ofiarować się Bogu, aby znieść wszystkie cierpienia, które On wam ześle jako zadośćuczynienie za grzechy, którymi jest obrażany i jako prośba o nawrócenie grzeszników? – Tak, chcemy! – Będziecie więc musieli wiele

Spełnienie prośby Maryi otwiera przed nami perspektywę ery pokoju i jedności. Te dwa wątki drugiej tajemnicy fatimskiej (poświęcenie Rosji Niepokalanemu Sercu Maryi i nabożeństwo pięciu pierwszych sobót miesiąca) na tyle okazały się istotne, że Niebo poświęciło im dwa kolejne objawienia. Pierwsze, z 10 grudnia 1925 r. w Hiszpanii (Pontevedra), kiedy to Jezus i Maryja przekazali szczegóły s. Łucji dotyczące nabożeństwa pięciu pierwszych sobót miesiąca²¹, zaś drugie, z 13 czerwca 1929 r., również w Hiszpanii (Tuy), kiedy to Maryja przypomniała o poświęceniu Rosji Niepokalanemu Sercu²².

cierpieć, ale łaska Boża będzie waszą siłą!"; 13 lipca zaś prosiła dzieci: „Ofiarujcie się za grzeszników i mówcie często, zwłaszcza gdy będziecie ponosić ofiary: O Jezu, czynię to z miłości dla Ciebie, za nawrócenie grzeszników i za zadośćuczynienie za grzechy popełnione przeciwko Niepokalanemu Sercu Maryi”; zaś 13 września, widząc wielkie umartwienia dzieci, powiedziała: „Bóg jest zadowolony z waszych serc i ofiar, ale nie chce, żebyście w łóżku miały sznur pokutny na sobie. Noście go tylko w ciągu dnia”. *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, t. 1, 180, 187.

²¹ Siostra Łucja pisze: „Dnia 10 grudnia 1925 r. zjawiła się Najświętsza Panna w Pontevedra, a z boku w jasności Dzieciątka. Najświętsza Dziewica położyła Łucji rękę na ramieniu i pokazała cierniami otoczone serce, które trzymała w drugiej ręce. Dzieciątko powiedziało: «Miej współczucie z Sercem Twej Najświętszej Matki, otoczonym cierniami, którymi niewdzięczni ludzie je wciąż na nowo ranią, a nie ma nikogo, kto by przez akt wynagrodzenia te ciernie powyciągał...». Potem powiedziała Najświętsza Panna: «Córko moja, spójrz, Serce moje otoczone cierniami, którymi niewdzięczni ludzie przez bluźnierstwa i niewdzięczność stale ranią. Przynajmniej ty staraj się nieść mi radość i oznajmij w moim imieniu, że przybędę w godzinie śmierci z łaskami potrzebnymi do zbawienia do tych wszystkich, którzy przez pięć miesięcy w pierwsze soboty odprawią spowiedź, przyjmą Komunię św., odmówią jeden różaniec i przez piętnaście minut rozmyślania nad tajemnicami różańcowymi towarzyszyć mi będą w intencji zadość czynienia». Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 47–49 oraz Krzysztof Czaplą, *Fatima. Przesłanie na nasze czasy* (Ząbki: Wydawnictwo Homo Dei, 2013), 95–103.

²² Cztery lata później, w Tuy, w innym hiszpańskim klasztorze sióstr doroteuszek, siostra Łucja miała widzenie dotyczące poświęcenia Rosji Niepokalanemu Sercu Maryi. „Uprosiłam przełożonych i mego spowiednika – pisze wizjonerka – o zezwolenie na odprawianie godziny świętej każdej nocy z czwartku na piątek od godziny jedenastej do północy. Jednej nocy byłam sama. Uklękałam przy balaskach w środku kaplicy, aby odmówić modlitwę Anioła. Ponieważ czułam się zmęczona, wstałam i modliłam się dalej z podniesionymi rękami. Palila się tylko wieczna lampka. Nagle zrobiło się jasno w całej kaplicy wskutek nadprzyrodzonego światła.

Na ołtarzu pojawił się jasny krzyż sięgający aż do sufitu. W jaśniejszym świetle można było zobaczyć w górnej części krzyża oblicze i górną część ciała człowieka, nad piersią gołąbka również ze światła. A do krzyża przybite ciało drugiego człowieka. Trochę poniżej bioder w powietrzu wisiał kielich i wielka Hostia, na którą spadały krople krwi z oblicza ukrzyżowanego i z jednej rany piersiowej. Z Hostii spływały te krople do kielicha. Pod prawym ramieniem krzyża stała Najświętsza Maryja Panna. Była to Matka Boża Fatimska ze swym Niepokalanym Sercem w lewej ręce, bez miecza i róż, ale z cierniową koroną i płomieniem. Pod lewym ramieniem krzyża wielkie litery jakby z czystej wody źródlanej biegly na ołtarz, tworząc słowa: Łaska i Miłosierdzie. Zrozumiałam, że została mi przekazana tajemnica Trójcy Przenajświętszej. Otrzymałam natchnienie na temat tej tajemnicy, którego mi jednak nie wolno wyjawić. Potem rzekła Matka Boża do mnie: «PRZYSZŁA CHWILA, W KTÓREJ BÓG WZYWA OJCA ŚWIĘTEGO, aby wspólnie z biskupami całego świata poświęcił Rosję memu Niepokalanemu Sercu, obiecując ją ratować za pomocą tego środka. Tyle dusz zostaje potępionych przez sprawiedliwość Bożą z powodu grzechów przeciw mnie popełnionych. Przychodzę przeto prosić o zadośćuczynienie. Ofiaruj się w tej intencji i módl się». Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 49.

Przesłanie Maryi z Fatimy kończy się gorącą prośbą skierowaną do ludzkości: „Nie obrażajcie więcej Pana Boga, jest już i tak bardzo obrażany”²³.

3. Reakcja episkopatu portugalskiego

W 1919 r., czyli w dwa lata po objawieniach, z powodu coraz większego napływu pielgrzymów do Cova da Iria biskup diecezji Leiria–Fatima²⁴ José Alves Correia da Silva zarządził powołanie komisji mającej przestudiować sprawę Fatimy i rozpocząć dochodzenie kanoniczne. Po długich debatach za przyzwoleniem papieża Piusa XI, który osobiście zaznajomił się z przypadkiem Fatimy, 13 października 1930 r. biskup da Silva ogłosił wyniki dochodzenia kanonicznego w liście pasterskim, w którym stwierdził:

1. Uznajemy za wiarygodne wizje dzieci w Cova da Iria, w parafii Fatima naszej diecezji, 13. dnia miesiąca od maja do października 1917 r.
2. Oficjalnie zezwalamy na kult Matki Bożej Fatimskiej²⁵.

13 maja 1931 r., w obecności 300 tys. wiernych przybyłych do Fatimy specjalnie na to wydarzenie, biskupi portugalscy uroczyście poświęcili swój kraj Niepokalanemu Sercu Maryi. Odnotowano wówczas w Portugalii znaczny wzrost liczby powołań kapłańskich; liczba duchownych wzrosła prawie czterokrotnie w przeciągu dziesięciu lat. W podobny sposób zwiększała się liczba zgromadzeń religijnych. To katolickie odrodzenie było tak silne, że w 1942 r. portugalscy biskupi napisali w zbiorowym liście pasterskim: „Jeśli ktoś zamknąłby oczy dwadzieścia pięć lat temu i otworzyłby je dopiero teraz, nie rozpoznałby Portugalii, tak ogromnej przemiany dokonał ten niewielki i niewidoczny fakt objawienia Najświętszej Maryi Panny w Fatimie. Matka Boska naprawdę chce ocalić Portugalię”²⁶.

Tuż po poświęceniu kraju w 1931 r. do władzy doszedł António de Oliveira Salazar (1889–1970), który wdrożył katolicki i kontrrewolucyjny program. Jako przeciwnik socjalizmu i liberalizmu wprowadził prawa na rzecz rodziny, m.in. potępiające rozwody. Na skutek tej ustawy wzrosła liczba małżeństw katolickich, do tego stopnia, że w 1960 r. prawie 91% wszystkich związków małżeńskich zawartych w Portugalii było związkami kanonicznymi. Ponadto Portugalia uchroniła się przed terrorem komunistycznym, a zwłaszcza przed hiszpańską wojną domową i II wojną światową. W 1936 r. biskupi portugalscy złożyli przyrzeczenie, że jeśli Matka Boża ochroni Portugalię przed komunistami, to biskupi wyrażą swoją wdzięczność, odnawiając poświęcenie kraju Niepokalanemu Sercu Maryi. Rzeczywiście, 13 maja 1938 r. biskupi odnowili akt zawierzenia w podziękowaniu za opiekę Matki Boskiej. Pius XII wyraził swój podziw i mówił o „czerwonym niebezpieczeństwie, tak groźnym i bliskim, którego jednak udało się uniknąć w sposób tak nieoczekiwany”²⁷. 6 lutego 1939 r., siedem miesięcy przed

²³ *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, t. 1, 101.

²⁴ Diecezja ta należy do metropolii lisbońskiej i została erygowana 17 stycznia 1918 r., a 13 maja 1984 r. dołączono do nazwy drugi człon – „Fatima”.

²⁵ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 170.

²⁶ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 170–171.

²⁷ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 171–172.

wybuchem wojny, s. Łucja napisała list do swojego biskupa da Silvy, twierdząc, że zagrożenie było blisko, ale że „Portugalia zostanie zachowana od tej straszliwej wojny dzięki poświęceniu kraju Niepokalanemu Sercu Maryi dokonanemu przez biskupów”²⁸.

2 grudnia 1940 r. siostra Łucja napisała do papieża Piusa XII: „Ojcze Święty, Pan nasz otacza szczególną opieką nasz kraj w tej wojnie dzięki poświęceniu Portugalii Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny, dokonanemu przez prałatów portugalskich, jako dowód łask, których udzieliliby innym narodom, gdyby one również mu się poświęciły”²⁹.

Biskupi portugalscy 8 grudnia 1940 r. w katedrze lizbońskiej dokonali trzeciego poświęcenia swego kraju Niepokalanemu Sercu Maryi³⁰.

Kardynał Manuel Gonçalves Cerejeira (1888–1977) również nie wahał się przypisać Matce Boskiej Fatimskiej wielkich łask, które otrzymała Portugalia. 13 maja 1942 r., podczas uroczystości jubileuszu objawień w Fatimie, powiedział: „Aby wyrazić to, co dzieje się tutaj od dwudziestu pięciu lat, w języku portugalskim jest tylko jedno słowo: cud. Tak, jesteśmy stanowczo przekonani, że tę cudowną przemianę Portugalii zawdzięczamy opiece Przenajświętszej Maryi Panny”³¹. Kardynał Cerejeira wyjaśnił ponadto, że cudowna opieka, którą Matka Boża otoczyła Portugalię dzięki zawierzeniu w 1931 r., była jedynie zapowiedzią tego, co może uczynić dla świata, gdy Rosja zostanie właściwie poświęcona jej Niepokalanemu Sercu. Kardynał powiedział: „To, co zaszło w Portugalii, oznacza cud i zapowiada to, co Niepokalane Serce Maryi ma w planie dla świata”³².

4 maja 1944 r. Stolica Apostolska ustanowiła święto Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny, a dwa lata później kardynał Benedetto Aloisi Masella (1879–1970), jako legat papieski, nadał Matce Bożej Fatimskiej tytuł „Królowej świata”³³.

4. Papież a Fatima

Za pośrednictwem swych spowiedników i biskupa Leirii s. Łucja uzyskała to, że prośba Maryi z 13 czerwca 1929 r. została tego samego roku podana do wiadomości papieżowi Piusowi XI. W liście z 29 maja 1930 r. s. Łucja napisała do swojego spowiednika ks. Jose Bernardo Gonçalves SJ: „Jeżeli się nie mylę, dobry Bóg obiecuje powstrzymać prześladowania w Rosji, jeżeli tylko Ojciec św. raczy sam, i poleci wszystkim biskupom katolickim, dokonać publicznego i uroczystego aktu zadośćuczynienia i poświęcenia Rosji Przenajświętszym Sercom Jezusa i Maryi, jak również przyrzeknie w zamian za zakończenie tego prześladowania zaaprobować i polecić praktykowanie wspomnianego nabożeństwa”³⁴.

²⁸ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 172.

²⁹ Czaplą, *Fatima. Przesłanie na nasze czasy*, 74–75; Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 172.

³⁰ Tindal-Robertson, *Krew i nadzieja*, 72.

³¹ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 172.

³² Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 173; Czaplą, *Fatima. Przesłanie na nasze czasy*, 75.

³³ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 173.

³⁴ Kałdon, *Fatimska moc nadziei*, 256.

Później (1931 r.), w jednej z następnych rozmów, Pan Jezus skarżył się s. Łucji, że poświęcenie Rosji nie zostało dokonane: „Nie chcieli spełnić mojej prośby. Tak jak król Francji, będą tego żałować, i nawet spełnią ją, ale będzie już za późno. Wtenczas Rosja już rozszerzy swoje błędy na świat, powodując wojny i prześladowania Kościoła. Ojciec Święty będzie musiał wiele wycierpieć”³⁵. 21 stycznia 1935 r. w liście do ks. Jose Bernardo Gonçalves SJ, s. Łucja twierdziła, że „Pan Jezus jest bardzo niezadowolony, ponieważ Jego prośba nie została spełniona”³⁶.

Papież Pius XII powiedział: „Skończył się czas powątpiewania w objawienia w Fatimie. Nastął czas działania”³⁷. Dlatego papieże zaczęli spełniać prośbę Nieba o poświęcenie Rosji Niepokalanemu Sercu Maryi:

- Pius XII poświęcił Kościół i rodzaj ludzki Niepokalanemu Sercu Maryi, co przekazano drogą radiową w Portugalii 31 października 1942 r.;
- ten akt papież odnowił 8 grudnia 1942 r. w Bazylice św. Piotra w Rzymie;
- 7 lipca 1952 r. Pius XII napisał list apostolski *Sacro vergente anno*, w którym poświęcał Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny Rosję. Ten akt nie spełniał jednak zaleceń Matki Bożej (co często powtarzała s. Łucja), ponieważ nie dokonano tego we wskazany przez Maryję sposób i nie zachowano odpowiednich procedur: przede wszystkim nie byli przy tym obecni wszyscy biskupi świata;
- Paweł VI poświęcił świat 21 listopada 1964 r. podczas prac Soboru Watykańskiego II, odnawiając „poświęcenie Maryi jako akt zawierzenia całej ludzkiej rodziny Matce Niebieskiej”. Wówczas była wyjątkowo dogodna sytuacja, gdyż biskupi zebrali się w Watykanie z okazji Soboru Watykańskiego II, lecz Rosja nie została poświęcona Niepokalanemu Sercu Maryi, a o komunizmie nie wspomniano nawet słowem, z powodu układu zawartego we francuskim mieście Metz;
- Paweł VI podczas pielgrzymki do Fatimy 13 maja 1967 r., w pięćdziesiątą rocznicę objawień, zachęcił „wszystkie dzieci Kościoła, aby osobiście odnowiły własne zawierzenie Niepokalanemu Sercu Matki Kościoła oraz aby dokonywały tego szlachetnego aktu kultu Maryi poprzez życie bardziej zgodne z wolą Bożą, w duchu synowskiego oddania i pobożnego naśladowania Niebieskiej Królowej”;
- Jan Paweł II dokonał aktu zawierzenia i poświęcenia świata Niepokalanemu Sercu Maryi w Fatimie 13 maja 1982 r. Zawierając świat i „wszystkie narody”, papież uniknął wspomnienia Rosji z obawy o obrazę wiernych prawosławnych i złamanie zasady ekumenicznej, która po Soborze Watykańskim II zaczęła odgrywać uprzywilejowaną, pierwszoplanową rolę. Jan Paweł II powiedział, odnosząc się do tego aktu poświęcenia, że „zrobił wszystko, co było możliwe w tamtych okolicznościach”³⁸.

³⁵ Kałdon, *Fatimska moc nadziei*, 256.

³⁶ Kałdon, *Fatimska moc nadziei*, 257.

³⁷ Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 63.

³⁸ Siccardi, *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*, 181–182.

W tych zawierzeniach albo nie było łączności papieża z biskupami świata, albo nie padło słowa Rosja; Maryja prosiła 13 lipca 1917 r. oraz 13 czerwca 1929 r., aby papież wspólnie z biskupami całego świata poświęcił Rosję Niepokalanemu Sercu.

To opóźnienie spowodowało, że grzechy Rosji się rozszerzały i trzeba było poświęcić już nie tylko Rosję, ale cały świat Niepokalanemu Serce Maryi. Uczynił to dopiero papież Jan Paweł II 25 marca 1984 r. w Rzymie, podczas Roku Maryjnego i na zakończenie Roku Odkupienia. Wypowiedział wówczas m.in. te słowa: „W szczególności zawierzamy Ci i poświęcamy tych ludzi i te narody, które tego zawierzenia i poświęcenia najbardziej potrzebują”³⁹. Siostra Łucja ogłosiła, że poświęcenie spełnia wszystkie warunki podane przez niebo i dodała: „Teraz czekamy na cud”. A „Bóg dotrzyma słowa” – zapewniła wizjonerka. Rzeczywiście, proces zmian został uruchomiony natychmiast⁴⁰.

W roku 1985 miała być trzecia wojna światowa, do której Rosja przygotowywała się intensywnie w latach 1983–1984. To wówczas doszło do takiego napięcia pomiędzy blokiem sowieckim i NATO, że zachodziła obawa użycia przez Rosję broni nuklearnej – dzisiaj te fakty są nam znane z przekazów pułkownika Ryszarda Kuklińskiego⁴¹. NATO w dniach 2–11 listopada 1983 r. przeprowadziło manewry pod kryptonimem „Celny łucznik”, symulując atak nuklearny. Rosję postawiło to w stan alarmowy (o tym wspomniał 16 października 1988 r. szpieg KGB Oleg Gordijewski), która 8 i 9 listopada 1983 r. trzymała „palec” niebezpiecznie blisko atomowego guzika. Słowo „Ryan” stanowiło kryptonim operacji sowieckiej „Ataku pociskami nuklearnymi”⁴².

Ostatecznie nie użyto pocisków, mimo że z nastaniem Konstantina Ustinowicza Czernienki w miejsce Jurija Andropowa sowieckie przywództwo było coraz bardziej przekonane, że wobec militarnej i gospodarczej presji Ameryki Regana i NATO Związek Sowiecki może uratować władzę komunistyczną tylko za pomocą ataku prewencyjnego⁴³. Ponieważ po poświęceniu Rosji Niepokalanemu Sercu Maryi – 13 maja 1984 r., we wspomnienie Matki Bożej Fatimskiej i rocznicę pierwszego objawienia z 1917 r. oraz zamachu na Jana Pawła II – w sowieckiej bazie w Siewieromorsku na Morzu Północnym doszło do wybuchu, który zniszczył cały system sterowania rakietami średniego zasięgu, tzw. maszynę apokalipsy. Ślady prowadzą zadziwiająco wyraźnie do Maryi⁴⁴.

Po tym wydarzeniu popłynęła fala zbawiennych zdarzeń. Na początku 1985 r. umarł Konstantin U. Czernienko, a jego miejsce zajął Michaił Gorbaczow, który – w porozumieniu z najbardziej świadomymi elitami reżimu (przede wszystkim z KGB) – postawił wszystko na jedną kartę, wprowadzając rozpaczliwą reformę systemu so-

³⁹ Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 70.

⁴⁰ Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 71.

⁴¹ 24 października 2014 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda mianował pośmiertnie płk. Ryszarda Kuklińskiego na stopień generała brygady.

⁴² Antonio Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, tłum. ks. Mieczysław Stebart CO, (Kraków: Wydawnictwo AA, 2012), 144–147.

⁴³ Sowietci posiadali ok. 45 tys. pocisków interkontynentalnych z głowicami atomowymi.

⁴⁴ Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, 144–147.

wieckiego, która szybko okazała się niemożliwa do zrealizowania i doprowadziła do stopniowego rozpadu imperium. Stało się to również dlatego, że Gorbaczow wprowadził nieco więcej wolności (by spróbować odbudować gospodarkę i zyskać wiarygodność w oczach Zachodu), co w nieunikniony sposób doprowadziło do eksplozji ruchów niepodległościowych, szczególnie w Polsce w oparciu o ruch Solidarności.

Tutaj właśnie wyłania się fundamentalna rola papieża Jana Pawła II, który w zaufaniu Bogu przez Maryję w sposób pokojowy przyczynił się do obalenia komunizmu; świadczą o tym m.in. jego pielgrzymki do Ojczyzny w: 1979, 1983, 1987 r. i do tzw. wolnej Polski 1991 r.⁴⁵

M. Gorbaczow podjął rozmowy z Ronaldem Reaganem dotyczące stopniowego, dwustronnego rozbrojenia. Traktat podpisano w Waszyngtonie 8 grudnia 1987 r., w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny⁴⁶. W 1988 r. M. Gorbaczow był w Rzymie, gdzie doszło, w prywatnym gabinecie, do spotkania z papieżem Janem Pawłem II. Podczas niego M. Gorbaczow prosił Jana Pawła II o wybaczenie za zbrodnie komunizmu oraz uznał, że papież to najwyższy przedstawiciel Boga, Jezusa Chrystusa na ziemi, jedyny przywódca prawdziwego Kościoła Chrystusowego⁴⁷.

Decyzję o rozwiązaniu Związku Sowieckiego podjęto 8 grudnia 1991 r. – w uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP. Czerwoną flagę z sierpem i młotem spuszczo- no z masztu na Kremlu 25 grudnia 1991 r., czyli w uroczystość Narodzenia Pańskiego, co jest naprawdę znaczące w kontekście kolosalnego eksperymentu, którym było całkowite wyeliminowanie chrześcijaństwa z historii⁴⁸.

5. Fatima – Polska i Pomorze

Nasza ojczyzna na fatimską prośbę odpowiedziała pozytywnie, jako drugi kraj na świecie. 8 września 1946 r. prymas Polski kard. August Hlond wraz z Episkopatem Polski dokonał aktu poświęcenia Polski Niepokalanemu Sercu Maryi. Była to wielka modlitwa milionowej rzeszy pielgrzymów u stóp Jasnogórskiej Matki⁴⁹, o której ówczesna prasa piała: „Naród raz jeszcze zawarł przymierze z Bogiem”⁵⁰. Wówczas też wprowadzono w Polsce nabożeństwo pięciu pierwszych sobót miesiąca. Przykład Polski pociągnął niebawem inne kraje. Rok później podobnego aktu dokonała Austria i Węgry, w 1954 r. – Niemcy i Hiszpania, w 1959 – Włochy, w 1960 – Szwajcaria. Potem były jeszcze inne kraje.

⁴⁵ Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, 148–149.

⁴⁶ Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, 154.

⁴⁷ Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, 152.

⁴⁸ Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, 150.

⁴⁹ O. prof. dr hab. Janusz Zbudniewek OSPPE (Janusz Zbudniewek, „Rola sanktuariów maryjnych w Polsce [próba historycznej interpretacji]”, *Rocznik Skrzatuski* 1 (2013): 69) wspomina o ok. 1,5 mln wiernych, a w przypisie 98 podaje literaturę dotyczącą tego wydarzenia.

⁵⁰ S.W. Bukowski, „Słowo się rzekło...”, *Tygodnik Katolicki Niedziela* 16 (1946): 301; Jan Pach, „60. rocznica Poświęcenia Polski Niepokalanemu Sercu Maryi”, *Tygodnik Katolicki Niedziela* 22 (2006): 22; Czapla, *Fatima. Przesłanie na nasze czasy*, 116–117.

Decyzja o poświęceniu narodu polskiego Niepokalanemu Sercu Maryi zapadła na Jasnej Górze podczas plenarnej Konferencji Episkopatu Polski, która miała miejsce w dniach 3–4 października 1945 r., a więc w pierwszych miesiącach po zakończeniu działań wojennych i u progu życia Kościoła w zupełnie nowej sytuacji⁵¹. Kard. August Hlond zabiegał o to, by Polska dobrze się przygotowała do tego poświęcenia. Miało ono przebiegać trój etapowo: w parafiach, w diecezjach i podczas centralnych uroczystości na Jasnej Górze. Do uroczystości parafialnych przygotowywano się już od Wielkiego Postu 1946 r., a miały one miejsce 7 lipca, diecezjalne zaś 15 sierpnia⁵².

Również 15 sierpnia 1946 r. ks. inf. Edmund Nowicki, wobec obrazu Matki Bożej Rokitniańskiej, patronki administracji apostołskiej kamieńskiej, lubuskiej i prałatury pilskiej, przyniesionej specjalnie na tę okazję w pieszej pielgrzymce z Rokitna do Gorzowa Wlkp., na placu przy ul. Jagiełły (obecnie ul. Kosynierów Gdyńskich) wobec 50 tys. osób dokonał uroczystego aktu poświęcenia administracji Niepokalanemu Sercu Maryi. Ksiądz administrator E. Nowicki wypowiedział wówczas m.in. słowa: „Niepokalana Dziewico! Boga Matko Przczysta! Jak ongiś po szwedzkim najeździe król Jan Kazimierz Ciebie za patronkę i Królową państwa obrał i Rzeczpospolitą Twojej szczególnej opiece i obronie polecił, tak w tę dziejową chwilę my, dzieci narodu polskiego, stajemy przed Twym tronem z hołdem miłości, czci i serdecznej wdzięczności. Tobie i Twojemu Niepokalanemu Sercu poświęcamy siebie, naród cały i wskrzeszoną Rzeczpospolitą, obiecując Ci wierną służbę, oddanie zupełne oraz cześć dla Twych świątyń i ołtarzy. Synowi Twojemu a naszemu Odkupicielowi ślubujemy dochowanie wierności Jego nauce i prawu, obronę Jego Ewangelii i Kościoła, szerzenie Jego Królestwa.

Pani i Królowa nasza! Pod Twoją obronę uciekamy się. Macierzyńską opieką otocz rodzinę polską i strzeż jej świętości (...). Przyjmij naszą ofiarę i nasze ślubowanie, Matko Boga i nasza. Przyjmij wszystkich do swego Niepokalanego Serca i złącz nas na zawsze z Chrystusem i Jego świętym Królestwem. Amen”⁵³.

⁵¹ Akt ten był przygotowywany w konspiracji, gdyż w Polsce Matkę Bożą Fatimską uważano za „wroga systemu socjalistycznego”. Wiadomość o planowanym poświęceniu przekazywano drogą osobistych kontaktów. Pierwsza oficjalna informacja pojawiła się dopiero w Liście Pastorskim Episkopatu Polski na Wielki Post 1946 r.

⁵² 6 czerwca 2017 r. Episkopat Polski w sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach w Zakopanem dokonał Aktu Poświęcenia Kościoła w Polsce Niepokalanemu Sercu Maryi, który został ponowiony w diecezjach, parafiach i rodzinach 8 września 2017 r.

⁵³ „Akt poświęcenia narodu polskiego Niepokalanemu Sercu Maryi”, *Zarządzenia Administracji Apostolskiej Kamieńskiej, Lubuskiej i Prałatury Pilskiej* 4 (1946): 11–12.

Echo tamtego poświęcenia⁵⁴ mocno wybrzmiało na Pomorzu Zachodnim zarówno w 1988⁵⁵, jak i w 2014 r.⁵⁶ poprzez ustanowienie nowych sanktuariów maryjnych, jak

⁵⁴ Tutaj należy powiedzieć, że w 1947 r. zaczyna się seria międzynarodowych podróży Pielgrzymującej Dziewicy z Fatimy. Szacuje się, że przed tą figurą z Fatimy modliło się 300 mln ludzi różnych ras i religii. Matka Boża Fatimska była szczególnie ciepło przyjmowana przez muzułmanów, buddystów, hindusów i szyitów. Figura była obecna w Rzymie 1 listopada 1950 r., kiedy Pius XII uroczysto ogłaszał dogmat Wniebowzięcia Matki Bożej. Tindal-Robertson, *Krew i nadzieja*, 77–78.

⁵⁵ 15 sierpnia 1988 r. zostało erygowane sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na os. Słonecznym w Szczecinie. Drewniana figurka Pani Fatimskiej wysokości 120 cm jest darem ruchu maryjnego z USA i Francji znanego w świecie pod nazwą Błękitnej Armii Maryi (Błękitną Armię, zwaną dziś Światowym Apostolatem Fatimskim, założył amerykański kapłan Harold Colgan i świecki katolik John Haffert. Liczy ona obecnie 10 mln członków. Jej siedziba mieści się w Fatimie) dla parafii zlokalizowanej na prawobrzeżu Szczecina, erygowanej kanonicznie 14 stycznia 1985 r.

Jeszcze przed ustanowieniem parafii zastanawiano się, komu poświęcić wspólnotę zamieszkującą os. Słoneczne w Szczecinie. Podczas rozmów bp. Kazimierza Majdańskiego z ks. Janem Cichym oddelegowanym do tworzenia nowej parafii zapadła decyzja, by parafia została poświęcona Matce Bożej Fatimskiej w tajemnicy Jej Niepokalanego Serca.

Rozpoczęły się poszukiwania figury Matki Bożej Fatimskiej z rozłożonymi dłońmi i widocznym sercem. W kwerendę włączył się Anatol Kaszczuk, który od czasów II wojny światowej poświęcił się Maryi jako Jej niewolnik i orędownik. Na prośbę proboszcza pojechał do Paryża. Tam, 26 czerwca 1985 r., spotkał się z Rajmundą Coguelard – animatorką Błękitnej Armii we Francji, przedstawiając prośbę. Pomoc, w którą włączyła się Błękitna Armia ze Stanów Zjednoczonych, przekroczyła najśmielsze oczekiwania. Figura (wykonana w Fatimie) otrzymała już wtedy pozłacaną koronę wykładaną szlachetnymi kamieniami. Odbiór figury nastąpił 11 października 1985 r., jednak nie trafiła ona od razu do Szczecina. Anatol Kaszczuk, wioząc z Fatimy figurę wraz z koroną, po drodze trafił do Rzymu, gdzie wraz z Błękitną Armią z Paryża 10 listopada 1985 r. został przyjęty przez Ojca świętego. Po zakończeniu audiencji (w sali Klementyńskiej), w której brało udział ok. 500 Polaków, Jan Paweł II poinformowany o intencji ofiarodawców poświęcił figurę Matki Bożej Fatimskiej. Sekretarz Ojca świętego ks. Stanisław Dziwisz wręczył panu Anatolowi różaniec.

Figura została przywieziona do Szczecina 21 listopada 1985 r. i odtąd miała swoje miejsce w tymczasowej kaplicy św. Kazimierza. 1 stycznia 1986 r. – w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki – ordynariusz diecezji bp Kazimierz Majdański przy udziale wiernych intronizował figurę Pani Fatimskiej. Korona – dar Błękitnej Armii – została zatrzymana do czasu uroczystego jej założenia po odpowiednim przygotowaniu mieszkańców Szczecina i diecezji. Do Rzymu wysłano dokumentację na temat figury oraz prośbę o Jej koronację. Do Kurii Biskupiej w Szczecinie 4 kwietnia 1986 r. wpłynął z Rzymu dekret Kongregacji Kultu Bożego zezwalający na koronację *nomine et auctoritate Summi Pontificis* figury Matki Bożej Fatimskiej.

Wizyta Ojca świętego w Szczecinie, 11 czerwca 1987 r., stała się niecodzienną okazją do uroczystej koronacji. Znamienne jest to, że po koronacji na Jasnych Błoniach Pani Fatimska została przewieziona do bazyliki katedralnej, a następnie przez rok peregrynowała po diecezji, by ostatecznie 15 sierpnia 1988 r. zatrzymać się na stałe w nowo wybudowanym swoim sanktuarium odwiedzanym coraz liczniej przez pielgrzymów z Polski i z zagranicy.

W sanktuarium na Osiedlu Słonecznym w Szczecinie króluje figura Matki Bożej Fatimskiej, którą jako pierwszą w Polsce, wśród figur fatimskich, koronował Ojciec święty Jan Paweł II. W sanktuarium tym znajduje się piuska papieska i złoty różaniec подарowane dla tej wspólnoty w związku z dwudziestolecie koronacji figury Pani Fatimskiej i pielgrzymką parafian do Rzymu. *Jan Paweł II w Szczecinie*, oprac. Grzegorz Wejman, Artur Rasmus (Szczecin: Szczecińskie Wydawnictwo Archidiecezjalne „Ottonianum”, 2002), 25–26.

⁵⁶ 4 października 2014 r. abp Andrzej Dzięga ustanowił, przy parafii pw. św. Tomasza Apostoła w Szczeci-

też w latach 2014–2017 – w trakcie przeprowadzenia Misji Fatimskich we wszystkich 173 parafiach archidiecezji⁵⁷.

6. Wyzwanie dla współczesnych

Zawierzenie Rosji i świata zostało spełnione. Ale niestety, opieszałość Kościoła spowodowała, że zło rozpanoszyło się po całym świecie. I to do tego stopnia, że kard. Karol Wojtyła w Filadelfii w 1976 r. na Kongresie Eucharystycznym powiedział: „Stoimy wobec największej historycznej konfrontacji, przez jaką przeszła ludzkość. Nie sądzę, aby szeroki krąg społeczeństwa amerykańskiego ani cały szeroki krąg społeczności chrześcijańskiej zdawał sobie w pełni z tego sprawę. Stoimy wobec ostatecznej konfrontacji między Kościołem a antykościołem, pomiędzy Ewangelią a antyewangelią, między Chrystusem a Anty-Chrystusem. Konfrontacja leży w planach Boskiej Opatrzności. Jest więc w Bożym planie i musi być próbą, którą Kościół musi podjąć i z odwagą stanąć wobec niej twarzą w twarz”⁵⁸.

Dlatego tak bardzo aktualną staje się niespełniona prośba Maryi dotycząca nabożeństwa pięciu pierwszych sobót miesiąca⁵⁹ (nabożeństwo zatwierdzone przez Kościół 13 września 1939 r.). Co to nabożeństwo zakłada? Przede wszystkim spowiedź św. wynagradzającą, Komunię św. wynagradzającą, modlitwę różańcową i medytację maryjną również wynagradzającą Niepokalanemu Sercu Maryi za grzechy świata, a przed

nie, Sanktuarium Dzieci Fatimskich. Do tego nowo powstającego sanktuarium kard. Carlos Amigo Vallejo z Sewilli poświęcił w Fatimie figurę Pani z Fatimy, zaś 8 października 2008 r. papież Benedykt XVI na Placu św. Piotra w Rzymie pobłogosławił koronę i różaniec, wypowiadając przy tym publicznie przesłanie: „Pozdrawiam Polaków. Witam pielgrzymów ze Szczecina, którzy przygotowują się do koronacji figury Matki Bożej Fatimskiej. Jej opiece powierzam was tu obecnych, wasze rodziny i cały Kościół w Polsce”. 9 września 2012 r. podczas nabożeństwa fatimskiego bp Antonio Marto, biskup Fatimy, uroczystie wprowadził relikwie Dzieci Fatimskich do kaplicy św. Tomasza Apostoła w Szczecinie. Paweł Płaczek, „Ustanowienie Sanktuarium Dzieci Fatimskich w Szczecinie”, *Kościół nad Odrą i Bałtykiem Niedziela* 44 (2014): V (dodatek do *Tygodnika Katolickiego Niedziela* – edycja szczecińska). 9 września 2017 r. będzie miała miejsce uroczysta konsekracja nowo budowanej świątyni – na wzór fatimskiej kaplicy – i uroczysta instalacja figury Pani Fatimskiej.

⁵⁷ 8-dniowe Misje Fatimskie w archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej są przeprowadzane od 8 grudnia 2014 r. do 13 października 2017 r. Misjonarzami byli kapłani diecezjalni i zakonnicy pracujący na terenie archidiecezji.

⁵⁸ Wincenty Łaszewski, *Niewidzialna wojna* (Warszawa: Wydawnictwo Fronda, 2017), 75–76; Socci, *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*, 163.

⁵⁹ Przez to nabożeństwo wynagradzamy pięć różnych zniewag i bluźnierstw raniących Niepokalane Serce Maryi:

- 1) bluźnierstwa przeciwko Jej Niepokalanemu Poczęciu,
- 2) bluźnierstwa przeciw Jej Dziewictwu,
- 3) bluźnierstwa przeciw Jej Boskiemu Macierzyństwu i nieuznawanie w Niej Matki ludzi,
- 4) znieważanie czynione przez tych, którzy wpajają w serca dzieci obojętność, pogardę, a nawet odrazę do Niepokalanej Matki,
- 5) obrazę czynioną przez tych, którzy znieważają Ją w Jej świętych wizerunkach.

Czapla, *Fatima. Przesłanie na nasze czasy*, 115–116.

wszystkim zawierzenie siebie Bogu przez Maryję – *Totus Tuus*⁶⁰. Nabożeństwo to pozwala nam żyć w łasce uświęcającej, a tam, gdzie łaska uświęcająca, tam królowanie Boga; tam, gdzie łaska uświęcająca, tam Bóg i Jego Ewangelia są na pierwszym miejscu.

Jak ważne jest to nabożeństwo również w kontekście słów rozpoczynających trzecią tajemnicę fatimską: „W Portugalii będzie zawsze zachowany dogmat wiary...”⁶¹; czyli może być różnie z czystością naszej wiary. To ostrzeżenie dotyczy w pierwszym rzędzie kapłanów. Tym bardziej że jak zauważył papież Benedykt XVI 13 maja 2010 r. w Fatimie: „Największe prześladowania Kościoła nie pochodzą od jego wrogów zewnętrznych, lecz rodzą się z grzechu mającego miejsce w Kościele”⁶².

Orędzie fatimskie Jan Paweł II nazwał „orędziem wieku”, a podczas homilii w Fatmie 13 maja 1982 r. powiedział: „Treść wezwania Pani z Fatimy jest tak głęboko zakorzeniona w Ewangelii i całej tradycji, że Kościół czuje się tym orędziem wezwany”. Orędzie fatimskie „zawiera prawdę i wezwanie, które są w swej zasadniczej treści prawdą i wezwaniem samej Ewangelii. To orędzie, będące wezwaniem do nawrócenia i pokuty, pokrywa się z wezwaniem skierowanym do ludzkości przez samego Chrystusa: «Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię (Łk 1,15)»”⁶³.

Maryja powiedziała: „Na koniec moje Niepokalane Serce zatriumfuje” (13 lipca 1917 r.)⁶⁴. Fatima zatem ukazuje nam ponadto wspaniałą perspektywę, jaką jest następujący po tym wszystkim triumf Niepokalanego Serca Maryi.

Otóż papież Pius XII, ustanawiając w 1954 r. święto Maryi Królowej oraz wskazując 31 maja jako datę obchodzenia tej uroczystości (dzisiaj 22 sierpnia) i zarządzając, aby w tym dniu odnawiało się poświęcenie rodzaju ludzkiego Niepokalanemu Sercu Maryi, w encyklice *Ad caeli Reginam (Do Królowej niebios)* z 11 października 1954 r. (w 100. rocznicę ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu Maryi) wyraża się w ten sposób: „Wszystko to zaszczepia w nas wielką nadzieję, że nastanie nowa era, rozjaśniona chrześcijańskim pokojem i triumfem Religii”. Chodzi oczywiście „o nową erę pod egidą Maryi”⁶⁵.

⁶⁰ Istotą tego nabożeństwa jest wynagrodzenie za grzechy popełnione przeciwko Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny. Obrażają one Boga i Jej Niepokalane Serce, są pogardą wobec Bożej miłości oraz powodem piekielnych mąk ludzi, za których umarł Jej Syn. Pragnie Ona ocalić jak najwięcej osób, dlatego przychodzi, aby ostrzec przed konsekwencjami grzechu, aby ocalić grzeszników od piekła, aby skłonić ich do nawrócenia. Maryja chce naszego zaangażowania w tę misję.

Nabożeństwo pierwszych sobót miesiąca to forma pomocy grzesznikom zaproponowana przez Maryję i Jezusa. Przez to nabożeństwo możemy przeproszać Boga i wynagradzać za grzechy obrażające Niepokalane Serce Maryi, a gdy będziemy tę modlitwę praktykować, także w naszych sercach wzrośnie miłość ku Bogu i bliźnim.

⁶¹ Łaszewski, *7 dni Fatimy*, 45.

⁶² Antonio Socci, *Czwarta tajemnica Fatimska?* (Kraków: Wydawnictwo AA, 2012), 7–9.

⁶³ Kałdon, *Fatimska moc nadziei*, 217.

⁶⁴ *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, t. 1, 184.

⁶⁵ Fatima rodzi „nowe pokolenie”, pokolenie ludzi, którzy przyjmą dawane przez Boga narzędzia pokoju, modlitwy i poświęcenia. Wincenty Łaszewski, *Hasło Fatima* (Granica: Wydawnictwo Fons Omnis, 2015), 133–138.

Taka prognoza całkowicie zbiega się z przepowiedniami fatimskimi, w których Matka Boża wypowiedziała słynne słowa: „W końcu moje Niepokalane Serce zatriumfuje”. Na czym polegać będzie triumf Niepokalanego Serca Maryi? Opisał to profetycznie wielkimi słowami św. Ludwik Maria Grignion de Montfort w *Traktacie o prawdziwym nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny*⁶⁶: „Kiedyż nadejdą owe czasy szczęśliwe (...), kiedy Maryja będzie królować jako Pani i Władczyni w sercach, by je zupełnie poddać panowaniu swego wielkiego i Jedyne Jezusa? Kiedyż dusze będą tak oddychać Maryją, jak ciało oddycha powietrzem? Wtedy to dopiero staną się rzeczy cudowne na tym padole, gdy Duch Święty, znajdując ukochaną swą Oblubienicę odzwierciedloną w duszach, zstąpi na nie z całą obfitością i napęli je swymi darami, zwłaszcza darem mądrości, by przez nie dokonywać cudów łaski. (...) Niech przyjdzie Królestwo Maryi, Panie, aby przyszło Królestwo Twoje” – czyli królestwo Jezusa Chrystusa⁶⁷. *Królestwo Chrystusa* i *Królestwo Maryi* są więc określeniami wymiennymi, bowiem bez jednego nie ma drugiego.

Stwierdzenie to odnajduje pełne wyjaśnienie w teologii maryjnej św. Ludwika Grignion de Montforta, zgodnie z którą Maryja jest drogą prowadzącą nas do Chrystusa.

Zakończenie

Maryja w Fatimie powiedziała: „Na koniec moje Niepokalane Serce zatriumfuje”⁶⁸. Jak to rozumieć? Św. Bernard z Clairvaux nauczał, że potrójne jest przyjście Chrystusowe – pośród nas, w nas i nad nami. Chrystus narodził się pośród nas z Maryi Dziewicy, aby zamieszkać w naszych duszach w łasce uświęcającej, abyśmy kiedy przyjdzie w dzień sądu z Niebios, mogli być zbawieni.

Dlatego św. Bonawentura zapewnia, że dla tych wszystkich, którzy pokładają ufność w Maryi, otworzą się bramy niebieskie, a św. Efreem nabożeństwo do Matki Najświętszej nazywa wejściem do raj⁶⁹. I w tym duchu pozostaje św. Ludwik Maria Grignion de Montfort (1673–1716), który w swoim przesławnym *Traktacie o Prawdziwym Nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny* wyraźnie pisze: „Ut adveniat regnum tuum, adveniat regnum Mariae – Aby przyszło Królestwo Twoje, Panie, niech przyjdzie Królestwo Maryi”⁷⁰.

Bibliografia

„Akt poświęcenia się narodu polskiego Niepokalanemu Sercu Maryi”. *Zarządzenia Administracji Apostolskiej Kamieńskiej, Lubuskiej i Pralatury Pilskiej* 4 (1946): 11–12.

⁶⁶ Ludwik Maria Grignion de Montfort, *Traktat o Prawdziwym Nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny* (Kraków: Wydawnictwo AA, 2014), 161.

⁶⁷ „Ut adveniam regnum tuum, adveniat regnum Mariae”.

⁶⁸ *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, t. 1, 184.

⁶⁹ Alfons Maria de Liguori, *Wysławianie Maryi* (Kraków: Wydawnictwo Homo Dei, 2011), 151.

⁷⁰ Grignion de Montfort, *Traktat o Prawdziwym Nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny*, 161.

- Bemelmans, Benoit. *Błogosławiona Hiacynta z Fatimy. Cierpieć dla zbawienia grzeszników*. Tłum. Anna Wojdanowska. Kraków: Instytut im. Ks. Piotra Skargi, 2010.
- Bukowski, S.W. „Słowo się rzekło...”. *Tygodnik Katolicki Niedziela* 16 (1946): 301.
- Czapla, Krzysztof. *Fatima. Przesłanie na nasze czasy*. Ząbki: Wydawnictwo Homo Dei, 2013.
- Formigão, Manuel Nunes (Visconde de Montelo). *Fatima w relacjach naocznego świadka. Świadectwo opiekuna duchowego dzieci z Fatimy*. Kraków, 2017.
- Głowacki, Leonard. *Podjąć wcięż na nowo fatimskie orędzie*. Warszawa: Wydawnictwo Siostr Loretanek, 2013.
- Grignon de Montfort, Ludwik Maria. *Traktat o Prawdziwym Nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny*. Kraków: Wydawnictwo AA, 2014.
- Jan Paweł II w Szczecinie, oprac. Grzegorz Wejman, Artur Rasmus, 25–26. Szczecin: Szczecińskie Wydawnictwo Archidiecezjalne „Ottonianum”, 2002.
- Kaldon, Stanisław Maria. *Fatimska moc nadziei*. Kraków: Wydawnictwo M, 2013.
- Kongregacja Nauki Wiary. „Orędzie fatimskie”. *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 40–42.
- Kramer, Paul, Redakcja Stowarzyszenia Misjonarzy: Andrew Cesanek, Mark Fellows, Christopher Ferrara, Nicholas Gruner, Gregory Hesse, John Vennari. *Ostatnia bitwa szatana (The Devil's Final Battle)*. Tłum. Ola Gordon. Fatima: The Fatima Center, 2002.
- Liguori de, Alfons Maria. *Wysławianie Maryi*. Kraków: Wydawnictwo Homo Dei, 2011.
- Łaszewski, Wincenty. *7 dni Fatimy*. Radom: Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, 2009.
- Łaszewski, Wincenty. *Fatima stuletnia tajemnica. Nowo odkryte dokumenty 1915–1929*. Warszawa: Wydawnictwo Fronda, 2015.
- Łaszewski, Wincenty. *Niewidzialna wojna*. Warszawa: Wydawnictwo Fronda, 2017.
- Murzańska, Aleksandra. *Siostra Łucja*. Kraków: Dom Wydawniczy Rafael, 2012.
- „Oświadczenie Jego Eminencji kard. Angelo Sodano, Sekretarza Stanu Jego Świątobliwości”. *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 46–47.
- Pach, Jan. „60. rocznica Poświęcenia Polski Niepokalanemu Sercu Maryi”. *Tygodnik Katolicki Niedziela* 22 (2006): 22.
- Płaczek, Paweł. „Ustanowienie Sanktuarium Dzieci Fatimskich w Szczecinie”. *Kościół nad Odrą i Bałtykiem Niedziela* 44 (2014): V (dodatek do *Tygodnika Katolickiego Niedziela* – edycja szczecińska).
- Ratzinger, Joseph. „Komentarz teologiczny”. *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 47–51.
- „Rozmowa z Siostrą Marią Łucją od Jezusa i od Niepokalanego Serca”. *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 45–46.
- Siccardi, Cristina. *Tajemnica Fatimy i cierpienia Kościoła*. Tłum. Agnieszka Zielińska. Kraków: Wydawnictwo Esprit, 2014.
- Socci, Antonio. *Czwarta tajemnica Fatimska?*. Kraków: Wydawnictwo AA, 2012.
- Socci, Antonio. *Tajemnica Medjugorie. Maryja ratuje świat*. Tłum. ks. Mieczysław Stebart COr, 144–147. Kraków: Wydawnictwo AA, 2012.
- Stazione, Marcello. *Anioł z Fatimy*. Kraków: Wydawnictwo AA, 2015.
- „«Tajemnica» fatimska. Pierwsza i druga część «Tajemnicy» w wersji przedstawionej przez Siostrę Łucję w «Trzecim wspomnieniu» z 31 sierpnia 1941 r., przeznaczonym dla biskupa Leirii–Fatimy” (tekst oryginalny i tłumaczenie). *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 42–43.
- Tindal-Robertson, Timothy. *Krew i nadzieja. Orędzie fatimskie w nauczaniu papieża*. Szczecinek: Wydawnictwo Fundacja Nasza Przyszłość, 2012.

„Trzecia część «Tajemnicy»” (tekst oryginalny i tłumaczenie). *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 43–44.

Wspomnienia s. Łucji z Fatimy, zebrał o. Ludwik Kondor SVD. T. 1. Fatima, 2000.

„Wyjaśnienie «Tajemnicy». List Jana Pawła II do Siostry Łucji” (tekst oryginalny i tłumaczenie). *L'Osservatore Romano* wyd. pol. 9 (2000): 45.

Zbudniewek, Janusz. „Rola sanktuariów maryjnych w Polsce [próba historycznej interpretacji]”. *Rocznik Skrzatuski* 1 (2013): 47–73.

Streszczenie

Objawienia w Fatimie są wyjątkowe w historii objawień i jedyne tego rodzaju w objawieniach maryjnych, gdyż rzeczywistość, której dotyczą, jest niepowtarzalna w dziejach ludzkości. Jan Paweł II, nazywając je „orędziem wieku”, mówił, że jest ono dziś jeszcze bardziej aktualne i bardziej naglące niż kiedykolwiek. Maryja, objawiając się sześciokrotnie trójce dzieci: Łucji, Franciszkowi i Hiacyncie w Fatimie, a potem jeszcze dwukrotnie s. Łucji w Pontevedra i Tuy, stale nawoływała do rozwijania życia duchowego, do dobrowolnego powrotu do Boga, do zadośćuczynienia za wszystkie grzechy przeciw Sercu Jezusa i Maryi. Ta prośba Maryi ciągle potrzebuje spełnienia, aby świat doświadczył jedności i pokoju.

Słowa kluczowe: Maryja, Fatima, dzieci fatimskie, Łucja, Hiacynta, Franciszek, orędzie

Abstract

THE “MESSAGE OF THE AGE”

Revelations in Fatima are unique in the history of the apparitions and the only one of this kind in Marian apparitions, because the reality they refer to is unique in the history of mankind. John Paul II called them “the message of the age”, saying that it was even more up to date and more urgent than ever. Mary appeared six times to three children: Lucia, Francisco and Jacinta in Fatima, and then Lucia twice in Pontevedra, and while she continually called for the development of spiritual life, voluntary return to God, to make atonement for all sins against the Heart of Jesus and Mary. This request of Mary still needs fulfillment, so that the world can experience unity and peace.

Keywords: Mary, Fatima, Fatima children, Lucia, Jacinta, Francisco, message